

“Amb la religió perspectivista puc veure la boira de nou maneres”

Núria Perpinyà (Lleida, 1961) treu a Proa la novel·la *Mistana*. Professora de retòrica i literatura comparada a la Universitat de Lleida, té editades dues novel·les més –*Un bon error* i *Una casa per compondre*– i diversos estudis sobre Gabriel Ferrater.

—**Si en la novel·la anterior parlàveu de la relació entre l'habitatge d'una gran ciutat i l'estadant, ara parleu de tot un poble, però de més a més la vostra estratègia literària és diferent, tot i els nombrosos punts en comú, sobretot pel que fa a la gran distància que preneu amb el realisme. És el canvi d'àmbit el que ha fet diferent l'estratègia literària?**

—L'espai ara és interior. Ara es mou amb protagonistes tancats que viuen en un poble petit, i la d'abans era la problemàtica d'una persona que viu en una gran ciutat.

—**Però el món de l'anterior estava més interioritzat i era molt més detallista, no?**

—Sí? Jo diria a l'inrevés.

—**L'altra interioritzava l'efecte d'un espai sobre la persona i aquesta és un catàleg de personatges.**

—En aquest sentit, sí. Però els personatges estan connectats per l'espai i cadascú a la seva manera. És un catàleg de reaccions al mateix estímul. I hi pot haver angoixa a tot arreu.

—**No hi havia més angoixa a la novel·la anterior? El món de la d'ara sembla en certs moments una Arcàdia, un món a part, estàtic, sense conflicte.**

—Però hi ha angoixa. No tots els personatges en tenen. Tots tenen un problema mental i n'hi ha que ho viuen amb angoixa.

—**Però el visitant, el foraster, té por perquè pot trencar, alterar, l'estabilitat que existia.**

—Sí, sempre que ve una persona de fora pot destorbar. Però ell quedarà submergit i arriba a formar part del lloc, hi queda ben integrat.

—**L'espai físic del poble és per a l'autora un espai clarament simbòlic, metafòric?**

—Pot actuar de les dues maneres. Hi ha llocs on el paisatge és molt dur, extern i no fa metàfora, sinó metonímia. Però aquest clima asfixiant pot ser una guerra, una dictadura, una

Núria Perpinyà publica la novel·la *Mistana* a Proa.

família, un petit grup, un grup de feina...

—**Quina funció tenen els títols dels capítols –“Perduda”, “Cega”, “Maligna”, “Etèria”, “Humida”...–?, són només indicatius o cal tenir-los presents quan els llegeixes, perquè donen el to i el tema principal del capítol?**

—Sí, penso que ajuda. Cada títol és una perspectiva diferent de la boira. Al final surten nou perspectives de la boira. La boira és metafòrica. No veiem el mateix fenomen d'una sola manera, sinó de nou. Això és el que a la contracoberta anomeno filosofia perspectivista, o religió perspectivista.

—**La contracoberta diu que professeu aquesta religió perspectivista. És una teoria literària i una visió filosòfica alhora?**

—Sí, sí.

—**I aquesta teoria i aquesta filosofia us serveixen per crear les situacions, els personatges, les reaccions, la novel·la, en definitiva?**

—Home, és clar. La vaig aprendre de la tragèdia grega. La *Fedra* contada per Sòfocles o Eurípides és diferent. És una religió molt antiga. Però és profana. No em sembla una religió ortodoxa. De fet, la novel·la anterior era el mateix. Cada capítol era un pis diferent, una psicologia diferent.

—**El terreny de la novel·la anterior era insòlit, nou. Aquí el tema, la creació d'una ciutat imaginària, és més habitual. No heu tingut por a tocar temes ja tractats?**

—Sí, clar. Però he intentat donar una visió diferent. L'imprompta nova és tractar el tema des del punt de vista perspectivista, tal com el tracto.

—**La boira de la novel·la és la de la vostra ciutat, Lleida?**

—No. De boira, n'hi ha també a Galícia o Alemanya. La boira permet fer les disquisicions personals que vulguis perquè és amorfa. El mateix fenomen es pot veure de manera diferent.

—**El recurs del foraster és una estratègia narrativa?**

—No. És gairebé una filosofia de vida. És pensar que som observadors i ens adonem que formem part de la vida. I a més és la polèmica de si estàs dins o fora.

Lluís Bonada